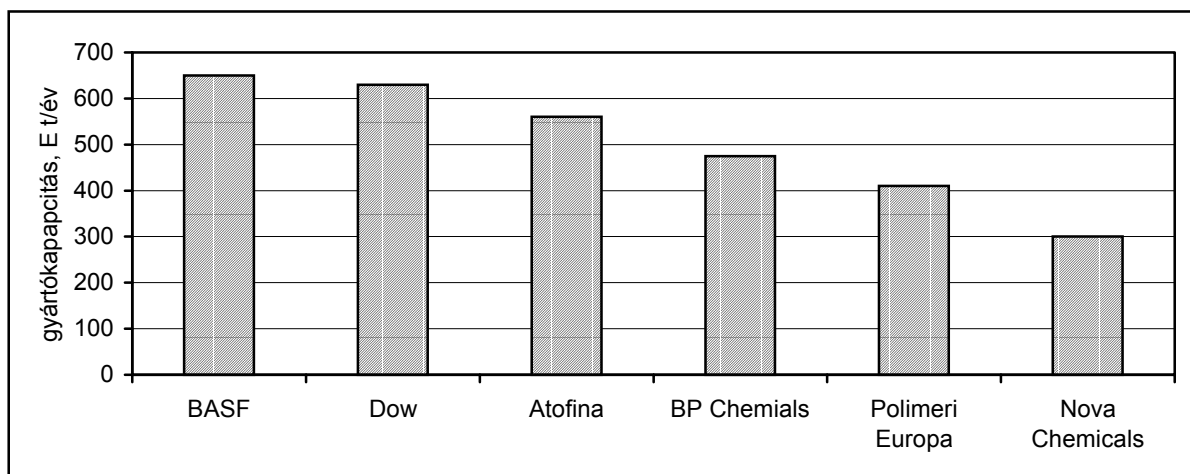

4.2 | Javulhat a polisztirolok piaci helyzete

Tárgyszavak: polisztirol; Európa; gyártók; gyártókapacitások; felhasználás; készletek; árak; hulladékkezelés.

A polisztirolok piaci helyzete az elmúlt két évben kedvezőtlenül alakult, a kereslet azonban élénkül, és a gyártók (1. ábra) a következő hónapokban az árak emelése révén szeretnék korábbi helyzetüket visszaszerezni. A BASF és a Nova Chemicals cég februárban 20%-kal emelte a habosítható polisztirol árát, és várható, hogy a közeli jövőben a többi típus is drágulni fog. A feldolgozó vállalatok növelik készleteiket, és ez elősegíti a gyártók törekvéseinek érvényesülését.

1. ábra A vezető európai polisztirolgyártók gyártókapacitása 2002-ben

2000-ben és 2001-ben a kereslet csökkent, és Európában csak az Atofina bővítette kapacitását mindössze 80 E t-val a korábban tervezett 215 E t helyett.

A nehéz években csak a kínálat korlátozása tette lehetővé a piaci egyensúly fenntartását, ezért számos vállalat kényszerült termelésének csökkentésére. A CMAI tanulmánya szerint (World PS/EPS Analysis 2002) 2001-ben az európai polisztirolgyárak kihasználásának mértéke csupán 82% volt.

Az Atofina beruházásán kívül jelentős esemény volt még, hogy az Enichem cég polisztirol üzletágát a Polimeri Európának adta át.

2002 valószínűleg Janus arcú év lesz, az árak év közepéig emelkednek, a feldolgozó vállalatok pedig készleteik felhasználásával mérséklik az ebből adódó hátrányaikat. Az év első két hónapjában az árak 130 euróval drágultak, és további áremelések várhatók. Ez a feldolgozókat készleteik átmeneti feltöltésére készítheti. Az év második felében viszont a készleteket a legalacsonyabb szintre mérséklik, ezért az árak megszilárdulnak, illetve csökkennek. 2002-ben a felhasználás az előző évi 2,14 M t-ról 2,2 M t-ra nő. A legtöbb polisztirolt változatlanul csomagolási célokra (46%) illetve gépek és berendezések alkatrészeinek gyártására (14%) alkalmazzák. A maradék 40%-ot az összes egyéb célra fordítják.

Terjed az erősen ütésálló típusok alkalmazása, részben azért, mert ezek számos alkalmazási területen ABS helyett alkalmazhatók, ami jóval drágább.

A polisztirolok gyártása, feldolgozása és alkalmazása terén csak jelentéktelen kutatási tevékenység tapasztalható. Ez hátrányt jelent a polipropilénnel szemben, amely jelenleg a polisztirolok legnagyobb versenytársa. A polipropilén helyzetét javítja, hogy új katalizátorok alkalmazásának eredményeképpen új típusokat fejlesztenek ki, ami szélesíti piaci lehetőségeiket.

A polisztirolok felhasználásának terjedését befolyásolhatja az ezzel járó kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése. A kérdést a Price Waterhouse Coopers cég is tanulmányozta, és többek között bemutatta, hogy a tv-készülékek csomagolására alkalmazott elemek könnyítésével, illetve a gyártási hulladék zárt körben alkalmazott újrahasznosítása révén anyagmegtakarítás érhető el, ami egyúttal a környezet állapotára is kedvező hatással van. A polisztirol felhasználásának 20%-os csökkentése esetében a környezet terhelését 10-20%-kal lehet mérsékelni. Kedvező hatást vár a tanulmány a PS hulladék növekvő hányadának elégetésétől is. Ezen az úton ugyanis energia nyerhető, és csökkenthető a lerakásra kerülő hulladék tömege és térfogata.

A Hong Kong Productivity Council cég a polisztirolhab hulladékának lebontására és újrahasznosítására Limonene Recycling System elnevezéssel dolgozott ki eljárást. A limonene természetes olaj, amelyet narancsból és más citrusfélékből vonnak ki, és amely jól oldja a PS-habot. A habok lebontására gépkocsit fejlesztettek ki, amely a térfogatának mintegy tizedére csökkentett hulladékot az újrahasznosító üzembe szállítja. Itt a polisztirol és limonene elegyet szétválasztják és újrahasznosítják. Hasonló eljárást az USA-ban a University of Missouri-Rolla cég fejlesztett ki, amely szójamagolajból kivont zsírsav-metilésztert alkalmaz a habok lebontására.

(Dr. Szabó Ferencné)

EPS life is assessed. = European Plastics News, 29. k. 4. sz. 2002. p. 43.

Natural oil helps dissolve and recycle PS foam. = European Plastics News, 29. k. 4. sz. 2002. p. 42.